

Opole, 19 kwietnia 2023 r.

BOU.I.0111.1.2023.BN

Opinia dotycząca wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleczki

Rada Gminy Strzeleczki wystąpiła do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, za pośrednictwem Wojewody Opolskiego z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleczki. Wniosek podpisany przez Przewodniczącego Rady Gminy wpłynął do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego z zachowaniem obowiązującego terminu w dniu 20 marca 2023 r.

Podstawą złożenia wniosku jest uchwała Nr LIX/373/23 Rady Gminy Strzeleczki z dnia 16 marca 2023 r. w sprawie wystąpienia z wnioskiem o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleczki. Uchwała została zbadana w zakresie zgodności z prawem i nie wniesiono w stosunku do niej środków nadzorczych przewidzianych w rozdziale 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2023 r. poz. 40).

Wydanie niniejszej opinii poprzedzone zostało wnikliwą analizą treści wniosku jak i dokumentów do niego załączonych pod względem formalnoprawnym, mając na uwadze treść § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedziby ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310). Zważano na wszystkie aspekty proponowanej zmiany, z uwzględnieniem argumentacji oraz z poszanowaniem zasad prawdy obiektywnej i równości.

Zgodnie z Wykazem urzędowych nazw miejscowości i ich części, miejscowość Strzeleczki to wieś w Gminie Strzeleczki w powiecie krapkowickim (Dz. U. z 2019 r. poz.2360).

Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.) nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy. Definicję legalną miasta formułuje ustawa z 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1443). Zgodnie z art. 2 pkt 3 ww. ustawy, przez miasto należy rozumieć jednostkę osadniczą o przewadze zwartej zabudowy i funkcjach nierolniczych, posiadającą prawa miejskie bądź status miasta nadany w trybie określonym odrębnymi przepisami.

Powyższe przepisy, a także literatura przedmiotu¹, wskazują na następujące cechy miejskich jednostek osadniczych, którymi powinna się legitymować miejscowość ubiegająca się o nadanie statusu miasta:

- miejskie cechy zabudowy – układ o cechach urbanistycznych, czyli o zwartej zabudowie typu miejskiego (bez przewagi zabudowy zagrodowej, miejska parcelacja i zabudowa działek), z rynkiem, wykształconym centrum administracyjno-usługowym, miejskim układem drogowym (nawierzchnie, kanalizacja burzowa, oświetlenie),
- odpowiednio rozwinięta infrastruktura techniczna: wodociągowa, kanalizacyjna, teleinformatyczna, ciepłownicza, gazownicza,
- struktura zatrudnienia ludności - poza działami rolnictwa,
- siedziba instytucji o charakterze miastotwórczym (instytucje kultury, nauki) i ponadlokalnym,
- polityka przestrzenna zawarta w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i realizowana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego winna rozwijać i wzmacniać powyższe cechy miejskie.

Dodatkowymi atutami miejscowości pretendującej do statusu miasta mogą być historyczne uwarunkowania jej rozwoju, takie jak posiadanie w przeszłości praw

¹ W. Czarnecki „Planowanie miast i osiedli” Warszawa-Poznań, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1964.

miejskich, herbu, pozostałości historycznych elementów zagospodarowania i zabudowy (np. murów miejskich).

Poddany analizie wniosek o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleccki, stanowiący załącznik do uchwały Nr LIX/373/23 Rady Gminy Strzeleccki z 16 marca 2023 r., winien zatem uzasadniać spełnienie przez wieś Strzeleccki powyższych przesłanek. Odnosząc się do jego treści należy wskazać jak poniżej.

Wniosek prezentuje następujące dane demograficzne:

- stan liczby ludności w poszczególnych sołectwach na dzień 31 grudnia 2022 r., z czego stan liczby ludności w miejscowości Strzeleccki wynosi **1533 osób**,
- przyrost naturalny w gminie w okresie od 2017 r. do 2022 r.

Wniosek nie zawiera żadnych danych o strukturze wieku mieszkańców, a także prognoz demograficznych przewidujących rozwój wsi Strzeleccki. Brak jest zatem podstaw do oceny przez Wojewodę, czy wyposażenie wsi gminnej Strzeleccki w infrastrukturę społeczną (taką jak szkoły, żłobki), pozwoli na wypełnianie przez nią w przyszłości funkcji miejskiego ośrodka osadniczego.

Relatywnie sporą część wniosku poświęcono spełnieniu przez Strzeleccki przesłanki urbanistycznej, czyli wykazaniu miejskiego charakteru zabudowy tej miejscowości.

Istotnie, Strzeleccki uzyskały prawa miejskie w 1524 roku, a które zostały odebrane po 1750 roku, w wyniku pruskiej reformy administracyjnej. W związku z tym, w swoim rozwoju historycznym, nabrały cech zabudowy miejskiej poprzez wyraźnie wyodrębniony plac centralny - rynek, z otaczającą go zabudową pierzeją. Cechą typowo miejską jest również układ ulic rozchodzących się promieniście od rynku. Układ ten jest wyjątkowy i warty zachowania ze względu na inną jego cechę, jednak o niemiejskim charakterze. Zabudowa okalająca rynek, jak i zlokalizowana wzdłuż wychodzących z niego ulic (ul. Prudnicka, ul. Młyńska, ul. Sienkiewicza) ma charakter typowo wiejski. Na zabudowę tę składają się budynki mieszkalne zlokalizowane we frontowych częściach podłużnych działek siedliskowych oraz zabudowa inwentarska i inna rolnicza nadająca siedlisku charakterystyczny kształt litery „L”. Zabudowa ta odzwierciedla główne zajęcie mieszkańców wsi w przeszłości. Opiniowany wniosek nie informuje o współczesnej

strukturze zatrudnienia mieszkańców wsi Strzeleczy, ograniczając się do przytoczenia danych dla całej gminy (w skład której wchodzi 13 sołectw, strona 58 wniosku). Z ogólnodostępnych danych internetowych Głównego Inspektoratu Weterynarii² wynika, że w samej wsi Strzeleczy, zamieszkiwanej przez 1533 mieszkańców, swoją siedzibę posiadają 52 podmioty paszowe, czyli gospodarstwa wprowadzające na rynek produkty pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego³. Dla porównania - w sąsiednich Krapkowicach zamieszkiwanych przez około 16 000 osób⁴ podmiotów takich zarejestrowanych jest tylko 20.

Dalej należy odnotować, w jaki sposób kształtowany jest rozwój wsi Strzeleczy w oparciu o gminne dokumenty planistyczne. Ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Strzeleczy, którego zmianę wraz z tekstem ujednocionym przyjęto uchwałą Nr IV/25/19 z 30 stycznia 2019 r., nie stanowią dla autorów wniosku argumentu w sprawie nadania Strzeleczy statusu miasta. Wniosek nie dokonuje bowiem żadnej analizy polityki przestrzennej przyjętej dla wsi Strzeleczy, w szczególności nie przywołuje żadnych zapisów studium, które wskazują na zamiar realizacji polityki przestrzennej charakteryzującej obszary zurbanizowane.

Wieś Strzeleczy objęta jest ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr XXX/188/2013 Rady Gminy Strzeleczy z 26 września 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Opolskiego z 18 października 2013 r. poz. 2260). Akt ten nie podlegał od swojego uchwalenia żadnej zmianie, zatem przyjęć należy, że w wystarczającym stopniu odpowiada na potrzeby inwestycyjne mieszkańców wsi. To, co zwraca szczególną uwagę przy jego analizie, to fakt zachowania rolniczego charakteru zabudowy zlokalizowanej w historycznym centrum wsi, jako terenów o symbolu przeznaczenia RM (tereny zabudowy zagrodowej). Zabudowie tej plan stwarza co prawda możliwość przekształcenia na mieszkaniową jednorodziną lub usługową, ale wciąż funkcją wiodącą pozostaje w centrum wsi rolnictwo. Nowe tereny produkcyjno-usługowe wyznaczone zostały na

² <https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/rejestry-podmiotow-paszowych>

³ Vide ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2021 r., poz. 278 ze zm.).

⁴ Źródło: Wikipedia.

południe od drogi wojewódzkiej nr 409. Pomimo, że plan uchwalono prawie dekadę temu, do dziś nie zostały zrealizowane na tych gruntach żadne inwestycje.

Intensywny rozwój działalności produkcyjno-usługowej w działkach nierolniczych może stanowić ważny czynnik miastotwórczy każdej miejscowości.

Opiniowany wniosek i w tym zakresie ogranicza się do przedstawienia danych dla całej gminy, co więcej – przytacza przykłady reprezentacyjnych zakładów zlokalizowanych w innych niż Strzeleccki wsiach. Podobnie zatem jak w przypadku danych ludnościowych, nie uzasadnia gospodarczej przesłanki nadania Strzeleczkom statusu miasta.

Jak wynika z wniosku wieś Strzeleccki, podobnie jak i cała gmina, jest w sposób wystarczający wyposażona w infrastrukturę energetyczną i wodociągową. Wątpliwości budzi natomiast stan sieci kanalizacyjnej – wniosek nie zawiera bowiem istotnych w sprawie danych o ilości gospodarstw podłączonych do tej sieci oraz ilości gospodarstw korzystających z innych metod odprowadzania ścieków bytowych. Także stan dróg gminnych, przez który należy rozumieć stan ich nawierzchni, wydzielone chodniki i ścieżki rowerowe, wyposażenie w kanalizację burzową, nie został we wniosku przedstawiony

Zaproponowana zmiana statusu miasta Strzeleccki wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów jednorazowych. Rada Gminy Strzeleccki we wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleccki wskazuje, że koszty jednorazowe wprowadzenia proponowanej zmiany związane są z wymianą tablic informacyjnych i pieczęci urzędowych. Szacuje się je na kwotę około 8 000 zł. Wnioskodawca nie przewiduje ponoszenia kosztów stałych w związku z proponowaną zmianą.

Rada Gminy Strzeleccki w uzasadnieniu do wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleccki nie stwierdza wprost, że okoliczności wymienionych w art. 4d ustawy o samorządzie gminnym nie występują. Wskutek uzyskania statusu miasta, dochody podatkowe na mieszkańca gminy nie zmienią się, ponieważ podatki lokalne występują w jednakowej wysokości na terenie całej gminy i nie są niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca zgodnie z ustawą

z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (art. 4d pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym).

W zakresie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, stwierdza się, iż wymóg przeprowadzenia konsultacji, w związku z proponowaną zmianą został spełniony. Konsultacje odbyły się w oparciu o uchwałę Nr V/38/19 Rady Gminy Strzeleczerki z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzeleczerki oraz uchwałę Nr LV/354/22 Rady Gminy Strzeleczerki z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Strzeleczerki w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Strzeleczerki.

Konsultacje z mieszkańcami gminy Strzeleczerki odbyły się w dniach od 10 stycznia 2023 r. do 31 stycznia 2023 r. zgodnie z zarządzeniem Nr 7/23 Wójta Gminy Strzeleczerki z dnia 10 stycznia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia z mieszkańcami Gminy Strzeleczerki konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Strzeleczerki. Na podstawie powyższego zarządzenia Wójta Gminy Strzeleczerki, została powołana komisja konsultacyjna do przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Gminy Strzeleczerki w sprawie nadania miejscowości Strzeleczerki statusu miasta.

W wyniku prac komisji powstało sprawozdanie (załącznik nr 5 do wniosku), podsumowujące konsultacje społeczne, które nie zawiera wyników konsultacji z mieszkańcami w podziale na jednostki pomocnicze gminy oraz nie zawiera oddzielnie przedstawionych wyników konsultacji w gminie i miejscowości. Sprawozdanie z wyników konsultacji zawiera jedynie ogólną liczbę osób uprawnionych do głosowania, liczbę osób, które wzięły udział w konsultacjach, oraz liczbę oddanych głosów popierających, przeciwnych, wstrzymujących się i nieważnych. Szczegółowe wyniki z konsultacji zostały omówione w samym wniosku (str. 96 - 98), jednakże nie zawierają wyników konsultacji w podziale na jednostki pomocnicze gminy.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Jednostka	Liczba uprawnionych do udziału w konsultacjach	Liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach		Głosy za nadaniem statusu miasta miejscowości Strzeleccki		Głosy przeciw nadaniu statusu miasta miejscowości Strzeleccki		Głosy wstrzymujące się		Głosy nieważne	
			%		%		%		%		%
Gmina Strzeleccki	6003	325	5,41%	268	82,46%	42	12,92%	12	3,69%	3	0,92%
Sołectwo Strzeleccki	1295	78	6,02%	48	61,54%	30	38,46%	0	0,00%	0	0,00%
Gmina Strzeleccki z wyłączeniem miejscowości Strzeleccki	4708	247	5,25%	220	89,07%	12	4,86%	12	4,86%	3	1,21%

Opracowanie własne na podstawie danych zawartych we wniosku Rady Gminy Strzeleccki

Reasumując, za nadaniem miejscowości Strzeleccki statusu miasta opowiedziała się zdecydowana większość mieszkańców, którzy wzięli udział w konsultacjach.

Do wniosku dołączono dokumenty:

- opinię Głównego Geodety Kraju z dnia 3 marca 2023 r. nr KN-PRG.430.41.2023, potwierdzającą dotychczasowy przebieg granic gminy Strzeleccki z danymi z państwowego rejestru granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju (PRG) (załącznik nr 8),
- zaświadczenie Starosty Powiatu Krapkowickiego z dnia 8 marca 2023 r. nr GK.6620.2.10a.2023, który potwierdza dane dotyczące powierzchni obszaru objętego wnioskiem (załącznik nr 7),
- mapę topograficzną w skali 1:50 000 (załącznik nr 9) z zaznaczoną granicą gminy i obrębem Strzeleccki,
- mapę topograficzną w skali 1:50 000 (załącznik nr 10) z zaznaczoną granicą obrębem Strzeleccki ,
- mapę topograficzną w skali 1: 50 000 (załącznik nr 11) z zaznaczoną granicą gminy Strzeleccki,
- mapę ewidencyjną uwzględniającą działki ewidencyjne z zaznaczeniem dotychczasowych granic oraz proponowanych zmian (załącznik nr 13),
- wypisy i wyrisy z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Strzeleccki (załącznik nr 14),

- monografię przyrodniczą Gminy Strzeleczki (załącznik nr 20),
- folder „Strzeleczki miejsce możliwości” (załącznik nr 21),
- mapa „Gmina Strzeleczki” (załącznik nr 22).

W wyniku przeprowadzonej analizy formalnoprawnej wniosku o nadanie statusu miasta miejscowości Strzeleczki stwierdzić należy, że uzasadnienie wniosku Rady Gminy Strzeleczki nie odnosi się do samej wsi, ale do gminy jako całości, nie dając tym samym przekonujących argumentów o spełnieniu przez wieś Strzeleczki miejskich kryteriów (np. dot. nierolniczego charakteru zabudowy i zatrudnienia mieszkańców).

Wieś Strzeleczki, posiadająca niewątpliwe walory kulturowe i krajobrazowe, wyposażona w niezbędne dla gminy usługi bytowe i publiczne, nie posiada:

- usług miastotwórczych o znaczeniu ponadlokalnym,
- miejskiego charakteru i funkcji zabudowy,
- infrastruktury ciepłowniczej i gazowej,
- polityki przestrzennej ukierunkowanej na rozwój i wzmocnienie cech miejskich.

Mając na uwadze powyższe, **negatywnie** opiniuję wniosek Rady Gminy Strzeleczki w sprawie nadania statusu miasta miejscowości Strzeleczki .

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski

